

KINNITAN

Raino Verliin
VPK koolitus OÜ
juhataja
„12“ Detsember ” 2014.a

MOTOHUNT AUTOKOOL

B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava.

Eesmärk ja nõuded

1.1. Üldalused

1.1.1. Õppekava püstitab B-kategooria ja B1 -alamkategooria mootorsõiduki juhi (edaspidi *juhi*) ettevalmistamise eesmärgi ja määrab selle saavutamiseks kohustuslikud õppeained, nende mahud, vajalikud õppevahendid, õpetamise korralduslikud alused, õppeprotsessi iseloomu ja nõuded õppetulemuste hindamisele.

1.2. Juhi koolituse õppe-eesmärgid

(1) Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

(2) Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava, keskkonda säästva käitumise ja kaitsliku sõidustiili kujunemisele.

2. peatükk

Juhi ettevalmistamise korraldus

1. Üldsätted

Juhi ettevalmistamine

- (1) Juhi ettevalmistamine toimub esma- ja täiendusõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis.
- (2) Esmaõppe korras valmistatakse ette B-kategooria auto juhti.
- (3) Täiendusõppe korras valmistatakse ette siduripedaalita auto juhtimise õigust omavat isikut käsikäiguvahetusega auto juhtimise õiguse saamiseks.
- (4) Juhi ettevalmistamist viib läbi mootorsõidukijuhi õpetaja (edaspidi *õpetaja*).

2. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

3. Liiklusteooria õppevorm

(1) Liiklusteooria õppevormiks on auditoorne õppevorm. Liiklusteooriaõppe läbiviimiseks võib koolitaja lisaks auditoorsele õppevormile kasutada ka praktilise töö tunde (edaspidi *praktikum*). Õpilane kasutab täiendavalt ka iseseisvat õpet, mida ei arvestata vähimate õppemahtude hulka.

4. Õppesõit

- (1) Algastmeõppes, täiendusõppes ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi õppes võib õppesõidul õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.
- (2) Õppesõidul peab õpilasel olema kaasas õpilase koolituskursuse õpingukaart (edaspidi ka *õpingukaart*) ja isikut tõendav dokument.
- (3) Iga õppesõidu alustamisel märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidu läbiviimise kuupäeva, kellaaja ja õppekava kohase teema.
- (4) Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta.
- (5) Paber kandjal oleva õpingukaardi sissekannete õigsust kinnitavad õppesõidu lõpus õpilane ja õpetaja oma allkirjaga.

5. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide kestus

Liiklusteooriaõppe auditoorse õppevormi ühe õppetunni kestus on 45 minutit ja õppesõidutunni kestus on 45 minutit. Õppesõidu tundide vahel peab olema puhkepaus vähemalt 15 minutit.

6. Õpilasele tagasiside andmine

Õpilase ettevalmistuse taseme mitterahuldavate tulemuste korral peab koolitaja andma õpilasele õppeprotsessi käigus tagasisidet ja konsultatsioone, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

7. Juhil ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eeldus

Juhil ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine.

2. jagu Juhil esmaõpe

8. Juhil esmaõppe jagunemine

(1) Juhil esmaõpe jaguneb algastme õppeks ja lõppastme õppeks.

(2) B-kategooria auto piiratud juhil esmaõpe toimub algastmes.

9. Juhil esmaõppe algaste

(1) Juhil esmaõppe algastme käigus peab juht omandama sellised teadmised, oskused ja hoiakud, et ta oleks võimeline liikluses käituma vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt ning et ta oskaks juhina realistlikult oma sõiduuskust hinnata ja seda iseseisva juhina jätkuvalt edasi arendada.

(2) Juhil esmaõppe algastme sisu ja mahud õppeteemade kaupa on sätestatud õppekavale lisatud tabelis.

(3) Õppekavas esitatud õppematerjal jaguneb 28 teooriatunnile (lisaks üks eksamitund) ja 23 sõidutunnile.

(4) B-kategooria, B1-alamkategooria mootorsõiduki juhil esmaõppe algastme koolituskursuse pikkus on vähemalt kuus nädalat.

(5) Pärast õpetaja positiivse hinnangu andmist õpilase ettevalmistuse tasemele, mis lubab tal alustada sõiduõpet teeliikluses, teeb koolitaja õpilase õpingukaardile sellekohase märke.

(6) Juhil esmaõppe algastme koolituskursuse käigus peab õpilane läbima „Liiklusseaduse“ §100 lõike 8 kohase esmaabikoolituse, vastavalt VPK Koolitus OÜ poolt kinnitatud õppekavale.

10. Pimedal aja sõiduki juhtimine

- (1) B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida pimedal ajal sõiduki juhtimise koolitus.
- (2) Pimeda aja koolitus läbitakse peale 2 moodulit. Kui ilmastik looduses pimeda aja koolitust teha ei võimalda, siis tehakse seda simulaatoril.
- (3) Juhi esmaõppe algastme pimeda aja koolituse õppematerjal jaguneb ühele teooriatunnile ja ühele sõidutunnile.
- (4) Juhi esmaõppe algastme pimeda aja koolituse läbimise kohta teeb koolitaja sissekande koolituskursuse tunnistusele.

11. Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine

- (1) B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida peatamistekonna pikkust mõjutavate tegurite ja riskide ennetamise koolitus.
- (2) Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine koolituse eesmärk on luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahega.
- (3) Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine koolituse õppematerjal jaguneb kahele teooriatunnile ja ühele sõidutunnile.

13. Juhi esmaõppe algastme läbimise tõendamine

- (1) Juhi esmaõppe algastme läbimist tõendab koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.
- (2) Lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhi esmaõppe algastme üksikkorras läbimise koolituse tõendamisel.

14. Lõppastme koolitus

- (1) Lõppastme koolitus hõlmab koolitaja juures omandatud sõiduoskuse iseseisvat edasiarendamist ja enesehinnangu väljakujundamist teeliikluse tingimustes. Lõppastme eesmärk on süvendada algastmes saadud teadmisi ja oskusi ning saavutada iseseisva juhina piisav liiklemise vilumus, mis annab valmiduse juhiloa saamiseks.
- (2) Lõppastme koolitus algab pärast esmase juhiloa saamist. Juhi esmaõppe lõppastme kestus on 23 kuud.

15. Lõppastme koolitus

- (1) Lõppastme koolituse eesmärk on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi süvendamine.
- (2) Lõppastme koolituse peab läbima B-kategooria ja B1- alamkategooria mootorsõiduki esmase juhiloa omanik.
- (3) Lõikes 2 nimetatud isik peab lõppastme koolituse läbima enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu. Lõppastme koolituse läbimiseks peab olema läbitud esmaõppe algastme pimedaja koolitus.
- (4) B-kategooria auto piiratud juhtimisõiguse omaja peab läbima lõppastme koolituse siis, kui ta on vahetanud piiratud juhtimisõiguse juhiloa esmase juhiloa vastu.
- (5) Lõppastme koolitus koosneb teooria- ja sõiduõppest ning selle maht on kajastatud õppekavas.

16. Lõppastme libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine

- (1) Lõppastme koolituse raames peab läbima libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamise
- (2) Lõppastme koolituse libedasõidu riskivältimise koolituse õppematerjal jaguneb ühele praktikumi tunnile ja ühele sõidutunnile.
- (3) Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamise läbiviimisest peab koolitaja teavitama asukohajärgset liiklusregistri bürood kirjalikult vähemalt kaks tööpäeva enne õppesõidu toimumist. Teavitus peab sisaldama õpetajate nimesid ning õppesõidu toimumise aega ja kohta.

17. Lõppastme koolituse läbiviimine

- (1) Lõppastme koolitusel peab lisaks õpingukaardile õpilasel kaasas olema esmane juhiluba või isikut tõendav dokument.
- (2) Juhi lõppastme koolitust võib õpilase soovil ja koolitaja nõusolekul läbi viia ka õpilase kasutuses oleva autoga.

18. Lõppastme koolituse läbimise tõendamine

Lõppastme koolituse läbimise kohta teeb koolitaja vastava sissekande koolituskursuse tunnistusele ja edastab andmed elektrooniliselt liiklusregistrisse.

3. jagu Juhi täiendusõpe

19. Juhi täiendusõpe

(1) Juhi täiendusõppe sisu ja minimaalsed mahud õppeteemade kaupa on sätestatud käesolevas õppekavas.

(2) „Liiklusseaduse“ §99 lõikes 6¹ toodud Eesti juhiloa taotlemiseks kehtetu välisriigi juhiloa alusel tuleb isikul läbida koolituskursus, mille maht teooriaõppel on vähemalt kolm õppetundi ning sõiduõppel vähemalt kaks sõidutundi. Koolitaja valib koolituskursuse õppeteemad lähtudes B-kategooria õppekava õppeteemadest.

20. Juhi täiendusõppe läbimise tõendamine

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

3. peatükk

Vastuvõtutingimused koolituskursusele

21. Nõuded B-kategooria ja B1- alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotleb isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

22. Juhi tervisetõend

Lisaks 21 sätestatud nõuetele peab koolituskursusele vastuvõtmiseks isik läbima „Liiklusseaduse“ §101 lõikes 2 nõutud tervisekontrolli ja omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega tervisetõendit.

23. Õppekava ülesehitus

(1) Õppekava on koostatud juhi ettevalmistamise süsteemi kirjeldava tabelina.

(2) Juhi esmaõppe algaste on ülesehitatud moodulipõhiselt. Moodul on õppekava sisuline liigitus, mis koondab õppeained läbi ainekaartide ühtseks eesmärgistatud õppekogumiks.

(3) Juhi algastme esmaõpe jaguneb teooriaõppe ja sõiduõppe mooduliteks 1-3.

(4) Juhi algastme esmaõppe läbiviimisel peab iga järgmise mooduli õpetamiseks olema saavutatud eelneva mooduli õpiväljundid.

24. B-kategooria ja B1- alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Kui isik omab automaatkäiguvahetusega B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba ning taotleb käsikäiguvahetusega B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta läbima koolituse sõiduõppes vähemalt kahe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi käsikäiguvahetusega mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes automaatkäiguvahetusega mootorsõiduki juhi koolitamisega.

(2) Kui isik omab C- või D-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba ning taotleb B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta saama koolituse sõiduõppes vähemalt ühe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes C- või D-kategooria mootorsõiduki juhi koolitamisega.

25. Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks.

Auditoorsetes tundides või auditoorsetes ja elektroonilistes ning õppesõidutundides kasutavad õpetajad erinevaid õppemeetodeid: visualiseerimine, aktiveeriv loeng, rühmatöö, arutelude tekitamine ja suunamine, oma kogemuse jagamine, probleemülesannete lahendamine ja arengutreening. Õpilasel on vajalik lugeda õpetaja poolt koostatud õppematerjale, sõiduauto kasutusjuhendit, Liiklusseadust, Liikluskindlustuse seadust ja teisi liiklusalaseid õigusakte. Vajalik on otsida informatsiooni veebilehekülgedelt.

26. Hindamismeetodid ja -kriteeriumid (õpiväljundite saavutamise kontrollimine).

Õppekava jaguneb kolmeks mooduliks. Iga järgneva mooduli läbimise eelduseks on eelneva mooduli läbimine ja selles määratud õpiväljundite saavutamine. Mooduli õpiväljundid loetakse saavutatuks kui õpilane on osalenud vähemalt 60% mooduli tundidest. Kui õpilane on osalenud vähemates tundides viib õpetaja läbi suulise testi 5-e küsimusega millest õigesti peab olema vastatud vähemalt 4.

Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollib sõiduõpetaja iga mooduli lõpus, õpilasele mooduli käigus antud hinnete põhjal. Õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta. Sõidutunde hinnatakse skaalal 1-5, positiivseks on hinded 3,4 ja 5. Sõidutundi võib hinnata ka arvestatuks või mitte arvestatuks (võib kasutada ka +/-).

Sõiduõpe on loetud läbituks, kui õppekavas ettenähtud 23 sõidutundi on sooritatud hindele positiivne (loetud arvestatuks).

Vajadusel võib sõiduõpetaja kasutada sõiduoskuse hindamiseks sõiduoskuste kontrolli. Selle võib võtta vastu, oma õpetaja või mõni sama kooli õpetaja.

Omandatud teooria teadmiste kontrolli test koosneb valikvastustega küsimusest, millest õigesti peab olema vastatud 60st küsimusest 56.

Omandatud sõiduoskuste kontroll on sooritatud positiivsele tulemusele, kui õpilane on omandanud õppekavas ette nähtud oskused ja käitumise, ning on suuteline sõidukit juhtima iseseisvalt, ohutult ja keskkonda säästvalt. Kasutatakse mitmeeristavat hindamist, kus tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud (+/-), samuti ka positiivne hinne.

Omandatud sõiduoskuste kontroll võib toimuda pärast omandatud teooria teadmiste kontrolli.

27. Iseseisva töö sisu.

Algastmes tuleb õppijal iseseisvalt täiendavalt töötada läbi liiklusreeglid, lahendada liikluste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paber kandjal või elektroonilise õppe materjalidena).

Lõppastmes iseseisev töö puudub.

28. Kohustusliku kirjanduse loetelu algastmes.

Liiklusseadus ja liiklustestid.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad”

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 21.06.2011. a määrus nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“

29. Soovitav kirjandus algastme õppes koos õpetaja juhendamisega:

“Kiiresti ja Kindlalt” Juhan Sein; Tallinn 1998

“Liiklusreeglid, liiklusmärgid, teemärgised, foorid ” Harri Kuusk; Tallinn 2011

“Uued liiklusreeglid ja ohutu sõidu õpetus” Johannes Pirita; Tallinn 2011

Liikluskindlustuse seadus

Liiklustestid

30. Juhendaja roll ja võimalused juhendaja kaasamiseks juhi ettevalmistamisel täiendava sõidupraktika saamisel.

Algastmes- piisava sõidukogemuse omandamisel (Õpingukaardil mäрге „lubatud teeliiklusesse“) on õpilasel võimalik seadusega kehtestatud korras teha lisasõite juhendajaga. Lisasõite juhendajaga ei arvestata kooli õppekavas ettenähtud sõidutundide läbimisena.

Esmaõppe algaste					
Teooriaõpe			Sõiduõpe		
Teema nr		Õppetunde	Teema nr		Sõidu tunde
Moodul 1		10	S M1	Moodul 1	2
T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.	1	S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus.	1
T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine.	1	S 1.2.	Sõiduki käsitlemine:	1
T 1.3.	Liiklus kui süsteem.	2			
T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted.	2			
T 1.5.	Sõiduki turvalisus, auto tehno seisund	2			
T 1.6.	Teiste liiklejatega arvestamine	1			
T 1.7.	Inimene sõidukijuhina.	1	SI	Sõiduõpe individuaalprogrammi järgi	
Moodul 2		10	S M2	Moodul 2	14
T 2.1.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites.	2	S 2.1.	Sõiduki manööverdamine aeglasel kiirusel. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel:	3
T 2.2.	Sõidujärjekord sõites.	3	S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides:	11
T 2.3.	Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.	2			
T 2.4.	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine.	1			
T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral. Liikluskindlustus.	2	SI	Sõiduõpe individuaalprogrammi järgi	
Moodul 3		8	S M3	Moodul 3	6
T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	2	S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1
T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil.	1	S 3.2.	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	2
T 3.3.	Keskkonda säästev auto kasutamine.	1	S 3.3.	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine.	2
T 3.4.	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes.	2	SH	Omandatud sõiduoskuste hindamine	
RT	Peatamisteedekonna pikkust tegurid ja riskide ennetamine	1	RS	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1

TK	Omandatud teadmiste kontroll	1	SI	Sõiduõpe individuaalprogrammi järgi	
Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolitus					
PT	Pimedaja ajal sõiduki juhtimine	1	PS	Pimedaja ajal sõiduki juhtimine	1
Kokku esmaõppe algastmes		29	Kokku esmaõppe algastes		23

Liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis
Esmase juhiloa saamine

Lõppastme koolitus					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
LT1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes	3	LS1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1
LT2	Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	LS2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamise	1
Kokku lõppastme koolituses		4	Kokku lõppastme koolituses		2

T- teoriaõpe,
 S-sõiduõpe,
 PT-teoriaõpe pimedaja ajal,
 PS-sõiduõpe pimedaja ajal,
 RT-libedasõidu riskivältimise teooria,
 RS-libedasõidu riskivältimise sõiduõpe,
 LT-lõppastme koolituse teoriaõpe,
 LS-lõppastme koolituse sõiduõpe,
 TK- omandatud teadmiste kontroll teorias, SH- omandatud sõiduoskuse hindamine,
 SI- sõiduõpe individuaalprogrammi järgi.

1. ALGASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

1) Teooriaõpe

I. Moodul 1

T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	-
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitajaõppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; ☐ teab õppetöö korraldust; ☐ teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; ☐ on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Tutvumine kirjandusega
Soovituslik kirjandus	Motohunt Autokooli õppekava Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad” Majandus- ja kommunikatsiooniministri 21.06.2011. a määrus nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“

T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi „Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest”.
Aine lühikirjeldus	Aine raames täpsustatakse iseseisva töö vajadus, sisu ja maht. Aidatakse vajadusel õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on vajadusel koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Tutvumine kirjandusega, vajadusel iseseisva õppeplaani koostamine
Soovituslik kirjandus	Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad” Liiklusseadus “Kommenteeritud liikluseeskiri” Lauri Koger

T 1.3.	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat (liikluseaduse üldsätteid ja neis esinevad mõisteid) • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; <ul style="list-style-type: none"> - Teab liiklusmärkide ja lisatahvlite tähendusi - Teab mootorsõidukite liigitust juhtimisõiguse seisukohalt - Teab liiklusmärkide ja teekattemärgistuse mõjupiirkonda - Teab fooride erinevaid tüüpe ja politseikäemärguandeid - Teab teekattemärgistuse sisu
Iseseisva töö sisu	Töö õpetaja poolt antud õppematerjalidega ja liiklusseadusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14 Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele

T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted Pärast koolitust õpilane teab: <ul style="list-style-type: none"> - Muutused käitumises sõltuvad juhi soost, east ja sõidustaažist - Õige ja ohutu sõidukiiruse kehtestamise põhimõtteid - Paindlik ja ohutu liiklemine põhineb heal liiklejate vahelisel mõistmisel, õigeaegsete juhtimismärguannete andmise oskusel ja liiklejate vahelisel ühistööl - Liikleja peab olema teistele liiklejatele nähtav - Sõitmisel on ohutuse seisukohalt väga tähtis sõiduki asukoht - Liikluses on vaja teada enda ja kaasliiklejate sõidujärjekorda - Liiklusreeglite eiramine põhjustab riskiolukordi..
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega.
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 18, 33, 39, 46, 47, 48, 49, 50

T 1.5.	Sõiduki turvalisus, auto tehnoseisund
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained " Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja " Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele <p>Teab: - nõudeid rehvidele ja amortisaaroritele Teab: - nõudeid piduritele ja roolisüsteemile Teab: - tulede ehitust, korrasolekut ja reguleerimist Teab: - aastaajaga seotud autohoolduse nõudeid ja vajadust Teab: - sõiduki tehnilise ülevaatusseadme seonduvat Teab: - sõidukil esinevaid tehnikavahetusi, mille puhul tuleb sõit katkestada Teab: - erinevaid kütuseid ja õlisid.</p>
Iseseisva töö sisu	Töö soovitusliku kirjandusega
Soovituslik kirjandus	Koduse aia kasutusjuhendiga tutvumine Liiklusseadus

T 1.6.	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse <p>Teab, et juhina – peab olema kaasliiklejatele nähtav</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peab oma tegevuses kaasliiklejatele ennustatav - Peab oskama sobitada oma sõidukiiruse liiklusvooluga - Sõidukiirust tuleb muuta sujuvalt - Liigelda liikluskorraldusvahendite kohaselt - Tuleb osata ennstada teiste liiklejate tegevust - Tuleb olla eriti tähelepanelik vähekaitstud liiklejate suhtes - Mõistma suurte ja väikeste sõidukite erinevust ruumivajadusest tulenevaid raskusi - Millega on seotud laste probleemid liikluses - Kuidas mõjub sõiduki tehniline seisukord ja sõiduviis ümbruskaudsete elanike ja teiste liiklejate heaolu ja tervist..
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 16, 17, 33, 35, 36, 37, 49, 68

T 1.7.	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimum, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivset mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises <ul style="list-style-type: none"> - Teab, et juht vastutab selle eest, millises psüühilises ja füüsilises seisundis ta alustab või jätkab sõitu - Teab, millised tegurid (isikuomadused) mõjutavad juhi toimetulekut liikluses, - Teab, millised püsiomadused (kaasasündinud omadused) mõjutavad juhi toimetulekut liikluses - Teab, millised juhi muutuvad omadused (nt haigus, meeleolu, vanus, pingeseisund, oma mina rõhutamine) mõjutavad juhi toimetulekut liikluses.
Iseseisva töö sisu	Töö materjalidega
Kohustuslik kirjandus	Liiklustestid

II. Moodul 2

T 2.1.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima <p>Pärast koolitust õpilane oskab</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontrollida enne sõitma hakkamist ja sõidu ajal sõiduki vastavust ohutusnõuetele - Arvestada liiklus-, tee- ja ilmastikuoludega ja arvesse võtta selle iseärasusi <p>Pärast koolitust õpilane teab</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millal võib kasutada helisignaali - Kuidas ja millal annab juht märku tulede vilgutamisega - Millal tuleb kasutada ohutulesid ja ohukolmnurka - Kui juht sõidab välja parklast, õuealalt, kiirendusrajalt, teepeenralt, üle kõnnitee..
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 17, 39, 45, 48, 49, 64, 88, 90

T 2.2.	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Teema maht	3 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnivate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ristmike ja teega külgnivate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnivate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnivate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima. <p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mis on ühissõidukite rajad ja milled on nende liiklemise kord - Kuidas peab sõidu ajal paiknema sõiduk asulas ja asulaväljas teel sõltuvalt sõidukiirusest - Rööbasteta sõidukite paiknemise kord pärisuunalisel trammteel - Kuidas määratakse sobivat pikivahet enda ja eessõitja vahel - Ristmikule lähenedes mõelda liiklusolukord ette - Sõidujärjekord sõites - Reguleeritud ja reguleerimata ristmikud
Iseseisva töö sisu	Kohustuslik kirjandus+ iseseisev töö liiklustestidega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 17, 18, 19, 35, 37, 56, 57, 58, 59, 60 Liiklustestid

T 2.3.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; • teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet <p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millised liiklusreeglid kehtivad asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis - Et erinevatel riikidel on kiirusepiirangud asulavälisel teel ja kiirteel erinevad - Millised riskid kaasnevad sõidul asulavälisel teel kiirteel ja tunnelis - Millised võivad olla liiklusõnnetuse tagajärjed asulavälisel teel, kiirteel, tunnelis.
Iseseisva töö sisu	Tutvumine soovitusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 15, 50, 66, 67 Liiklustestid

T 2.4.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Iseseisva töö sisu	Kohustuslike materjalide lugemine, liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus Liiklustestid

T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral, liikluskindlustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Teema maht	2 õppetundi
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 168, 169, 170, 171 Õpetaja koostatud materjal

III. Moodul 3

T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Teema maht	2 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi;• teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;• teab kuidas käituda möödasõidetava rollis;• on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	Kohustusliku kirjandusega tutvumine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus § 51, 52, 53, 54, 55 Liiklustestid

T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;• mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;• on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;• teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Iseseisva töö sisu	-
Kohustuslik kirjandus	-

T 3.3.	Keskkonda säästev auto kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Teema maht	1 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamise kaasnab kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamise, auto valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Lua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida auto kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab kuidas jälgida kütuse kulu; • on rohkem motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Iseseisva töö sisu	Kohustusliku materjali läbi töötamine
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus

T 3.4.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Teema maht	2 õppetund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Iseseisva töö sisu	-
Soovituslik kirjandus	„Uued liiklusreeglid ja ohutu sõidu õpetus“ Johannes Pirita 2011

RT	Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe algastme libedasõidu koolitusse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1 ja 2 moodul.
Aine lühikirjeldus	Juht peab olema võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teadma, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida. Samuti peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedkonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Selgitatakse pidurdusteedkonna sõltuvust teekatte iseärasustest ja sõidukiirusest ning et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedkonna pikkust.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vajalike teadmiste kujunemiseks oludele vastava sõidukiiruse, ohutu piki- ja külgsõidu valikuks. Juht peab mõistma tee- ja ilmastikuolude mõju rehvi haardumisele teepinnaga. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; ☐ mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; ☐ mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsõiduga.

2) Sõiduõpe

I. Moodul 1

S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Sõidutundide arv	1 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi kohas, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt .
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades mh sõiduki käsiraamatut; ☐ oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; ☐ oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; ☐ oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; ☐ teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; ☐ on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

S 1.2.	Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdumist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemis oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; ☐ teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.

II. Moodul 2

S 2.1.	Sõiduki manööverdamine aeglasel kiirusel. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 3 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;• omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;• oskab peatuda ja parkida teel;• teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;• mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;• omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;• tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 11 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripäradele: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis; omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; kohanema liikluses toimuvate muutustega; on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega

III. Moodul 3

S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 ained ja moodul 2 ained.
Aine lühikirjeldus	<p>Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus</p> <p>möödasõidu, möödumise ja ümberpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi 2-3 õppesõidukiga. Jäädes sõitma 10-20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Kui koolil on ainult üks</p> <p>õppesõiduk, siis teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu, õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimist abistav sõiduk, kuid oma sõidutunni juhib iga õpilane õppesõidukiga. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutunni juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Sõiduõpe on võimalik läbida selleks kohandatud simulaatoril.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luaa eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;• mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;• oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna võõndi kaudu;• oskab käituda möödasõidetava rollis;• oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat;• omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

S 3.2.	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisaset ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitatav kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab juhtima ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima. • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine;

S 3.3.	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Sõidutundide arv	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.
Aine läbimise eeltingimused	Vähemalt 2 sõidutund.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgevahet, planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; • omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

RS	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 6 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõpe viiakse läbi pärast teemat T 3.5 „Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine“ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõidukit peatama. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist (erinevatel sõidukiirustel) erinevates teeoludes ning kurvis sõitmist. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või muuks liikluseks suletud alal, mis vastab libedasõidu õppeväljakule kehtestatud nõuetele.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuunaga. Luua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teeoludes.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ oskab sooritada äkkpidurduse; ☐ mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuunaga.

2. ESMAÕPPE ALGASTME PIMEDAAJA KOOLITUSE AINEKAARDID

1) Teoriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe juhi esmaõppe pimeda aja koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik tund.
Aine läbimise eeltingimused	Pimeda aja koolitus läbitakse peale 1 moodulit. Kui ilmastik looduses pimeda aja koolitust teha ei võimalda, siis tehakse seda simulaatoril.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamise seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks. Teoriaõpe ja praktikum viiakse läbi liikluseks suletud valgustamata alal või õppesõiduväljakul.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused tulede õige kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;• mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tuled õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;• omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.
Iseseisva töö sisu	Tutvumine kohustusliku kirjandusega
Kohustuslik kirjandus	Liiklusseadus & 40, 41, 42, 43 Liiklustestid

2) Sõiduõpe

PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe juhi esmaõppe pimeda aja koolitusse.
Sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1 ja 2 moodul. Kui ilmastik looduses pimeda aja koolitust teha ei võimalda, siis tehakse seda simulaatoril.
Aine lühikirjeldus	Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) "Pimeda ajal sõiduki juhtimine" õpitut tavalikkusega teel – tulede õiget kasutamist möödasõidul ja vastastikusel kohtumisel ning peatumisel, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimeda ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgahega.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; teab isiklike, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud, tugevaid ja nõrku külgi; tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

3. LÕPPASTME KOOLITUS

1) Teoriaõpe

LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 3 tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedat aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba
Aine lühikirjeldus	Aine raames arutletakse kuidas liiklusõnnetuse peamistest põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida. Liiklusõnnetuste peamisteks põhjusteks, mis on otseseks ohuks liiklusohutusele, on lubatud sõidukiiruse ületamine, joobes juhtimine, riskeeriv sõidustiil, turvaravastuse mittekasutamine ja agressiivsus liikluses. Lisaks avaldavad mõju juhile ja on liiklusõnnetuste põhjusteks juhi isiksuseomadused, elustiil, motivatsioon ja seadusekuulekus. Samuti on olulisteks teguriteks eakohane riskikäitumine ja vähene juhtimiskogemus (alla 24 a juhid).
Aine üldeesmärgid	Lua õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; ☐ mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; ☐ teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; ☐ tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus ja algastme pimedaja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikum käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õpeväljakul või selleks kohandatud simulaatoril ja võimalusel selleks kohandatud turvahallis, mis on sisustatud erinevate liiklusolukordi simuleerivate vahenditega. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast. Praktikum käigus analüüsitakse peatamisteedonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatete iseärasustest jms ning mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul. Lisaks analüüsitakse kui suurt piki- ja külqvahet tuleb hoida ohutuse tagamiseks.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks, sest juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed. Näidata, et blokeeritud rattaga sõiduk ei ole juhitav ning peatamisteedonna pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatete iseärasustest. Lisaks näidata, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi, sest kui ruumi on vähe, siis tuleb vähendada kiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; ☐ mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; ☐ mõistab, et libedal teel on pidurdusteedonna palju pikem kui kuival asfaldil; ☐ mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteedonna pikkus erinev; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külqvahetega.

2) Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõppe õppeaine „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeoludes“ teema „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine“ või teema „Käitumine libedates teeoludes“.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõõdetakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase sõidukiga ja oma vastutusel. Kui õpilase sõidukil ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli õppesõidukiga.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; ☐ on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 3 sõidutundi. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõpe „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeoludes“ ja libedasõidu riskivältimise praktikum.
Aine lühikirjeldus	Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist. Sõidutunnis analüüsitakse peatamisteedonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatte iseärasustest jms. Ühtlasi asjaolusid, mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ning kui suurt piki- ja külgevahet tuleb hoida. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist, kurvis sõitmist ja seal pidurdamist ning takistusest ümberpõikamist pidurdamisega ja pidurdamiseta.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks ning mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud. Lisaks luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; ☐ oskab äkkpidurdamist; ☐ teab ja oskab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; ☐ oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektorile erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel; ☐ mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; ☐ on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.